

# Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 88 (99)

Olsztyn, Sobota 13 kwietnia 1946 r.

Rok II

## Przez Odrę i Nisę

W dniu dzisiejszym w całym kraju rozpoczynają się dwudniowe uroczystości, związane z pierwszą rocznicą sforsowania Odry i Nisy przez jednostki Wojska Polskiego, walczące u boku bratniej, sprzymierzonej Armii Czerwonej.

Była to chwila dziejowa, chwila, na którą naród polski czekał z utęsknieniem w ciągu sześciu ponurych lat okupacji hitlerowskiej, której wizją żołnierz polski, walczący przez długie lata zdala od Ojczyzny, podtrzymywał hart ducha i wolę zwycięstwa, której odległe przecucie przez wieki całe utrzymywało polskość na prastarych ziemiach piastowskich, zagarniętych siłą i podstępem przez germańskich najeźdźców.

W pościgu za rozbitymi hordami hitlerowskimi żołnierz polski po raz pierwszy w historii postawił zbrojną stopę na ziemi rdzennie niemieckiej, na zachód od Odry i Nisy, bijąc wroga w jego własnym zbrojeckim gnieździe.

Żołnierz polski wziął wspaniały udział w ostatecznym pogromie militarystyki niemieckiej, wbił w ciało konającej bestii niemieckiej oręż polski, który znów zajaśniał pełnym blaskiem swojej dawnej sławy.

Czynem swoim żołnierz polski zakreślił Rzeczypospolitej zachodnie granice na Odrze i Nisie, stając się mścicielem za klęski, nieszczęścia i straty, ponoszone przez Polskę w ciągu tysiąclecia, realizując ideę sprawiedliwości dziejowej.

Polska po wiekach upokorzeń i ciętów z ręki germańskich zdobywców, przed którymi krok za krokiem cofała się na wschód, wklajając i wypaczając swoją naturalną linię rozwojową, powróciła znów na stary, wspaniały szlak piastowski, który ją poprowadzi ku lepszej, spokojnej i bezpiecznej przyszłości.

W rocznicę tych wielkich wydarzeń historycznych, które stały się przełomowym momentem w rozwoju Polski, należy uświadomić sobie głęboko tę olbrzymią, ofiarną, krwawą pracę, tak chlubnie wykonaną przez Wojsko Polskie.

Wraz ze świadomością tego niechęć rozpalili się w nas wielki żar miłości i zaufania do Wojska Polskiego, które dziś trzyma wierną straż nad Odrą i Nisą i w oparciu o sojusz i braterstwo broni z potężną Armią Czerwoną stanowi gwarancję naszego bezpieczeństwa na przyszłość. Wł. M.

## Dobre widoki dla wniosku polskiego Przed poniedziałkowym posiedzeniem Rady Bezpieczeństwa

Nowy Jork, 13.4 (PAP). W kołach politycznych duże wrażenie wywołał wniosek Polski w sprawie faszystowskiej Hiszpanii, który Rada Bezpieczeństwa rozpatrzy na posiedzeniu poniedziałkowym.

Mówi się, że wśród delegatów panuje klimat pomyślny dla wniosku polskiego.

Zywe zainteresowanie budzą dokumenty, które są w posiadaniu delegacji polskiej.

Dokumenty te dotyczą z jednej strony obecnej działalności hiszpan-

skiego faszystów, stwarzającej niebezpieczeństwo dla pokoju świata, z drugiej zaś strony ukrywania się w Hiszpanii działaczy hitlerowskich i uczonych niemieckich, którzy znajdują pełne poparcie rządu gen. Franco.

Uczni niemieccy intensywnie pracują nad energią atomową oraz nad inną, nową bronią.

Sily zbrojne gen. Franco, które w obecnej chwili są większe, niż Francji, koncentrują się na pograniczu francuskim.

W kołach zbliżonych do Rady

Bezpieczeństwa przewiduje się, że wniosek Polski będzie rozpatrywany nie tyle z punktu widzenia reakcyjnego charakteru rządu gen. Franco, ile zagrożenia dla pokoju świata od strony hiszpańskiego faszystów.

## Konferencja pokojowa w czerwcu

Paryż, 13.4. (obsł. wł.). Utwierdza się tu przekonanie, że termin otwarcia Konferencji Pokojowej, wyznaczony na 1 maja, jest nierealny, gdyż do tego czasu zastępcy min. spraw zagr. wielkich mocarstw nie ukonczą prac przygotowawczych.

Przypuszcza się, że Konferencja Pokojowa będzie zwołana dopiero na pierwsze dni czerwca.

## Argentyna deklaruje pomoc żywnościową

Waszyngton, 13.4 (PAP). Prezydent Argentyny oświadczył przedstawicielowi UNRRA, iż Argentyna deklaruje swoją pomoc żywnościową dla głodujących narodów. W grę wchodzi przede wszystkim pszenica i tłuszcz.

W Stanach Zjednoczonych ogłoszono urzędowo, że Argentyna została skreślona z listy państw, z którymi zakazane są normalne stosunki handlowe.

## Bevin jedzie do Paryża

London, 13.4 (PAP) Min. Bevin udaje się do Paryża jeszcze przed 25 bm., kiedy rozpocznie się konferencja min. spraw zagr. wielkiej czwórki.

Do Egiptu min. Bevin uda się dopiero po zakończeniu wstępnych rozmów z rządem egipskim delegacji brytyjskiej, na czele której stoi min. lotnictwa.

## Demokraci japońscy przeciwko rządowi Powazne demonstracje w Tokio

Moskwa, 13.4 (PAP). Jak donosi radziecka agencja TASS z Tokio, na zebraniu ugrupowań lewicowych powzięto uchwałę, domagającą się ustąpienia obecnego prawicowego rządu japońskiego.

delegatom przyjęcia ich postulatów. W wyniku demonstracji jest 8 osób rannych.

## Nasza ankieta

### O dach nad głową

W numerze jutrzejszym ukażą się pierwsze głosy Czytelników w naszej ankiecie mieszkaniowej.

Z dotychczas już otrzymanego materiału można wnosić, że ankieta nasza wniesie wiele nowego światła w problem, który w Olsztynie wymaga szybkiego rozwiązania.

## W rocznicę śmierci Roosevelta Przemówienie prezydenta Trumana

Waszyngton, 13.4 (PAP). Wczoraj w pierwszej rocznicę zgonu prezydenta Delano Roosevelta odbyły się w Ameryce liczne uroczystości i akademie.

Prezydent Truman wygłosił dłuższe przemówienie, poświęcone pamięci swojego wielkiego poprzednika.

Prez. Truman podkreślił, że zmarły przedwcześnie prezydent Roosevelt posiadał wyjątkowy dar służenia w

ównej mierze interesom swojego narodu, jak i całej ludzkości.

Przemówienie swoje prez. Truman zakończył oświadczeniem:

— Roosevelt przejdzie do historii, jako wielki człowiek, który bardzo poważnie przyczynił się do zwycięstwa Narodów Zjednoczonych nad niemiecko-włosko-japońskim faszystem.

## Premier udzielił cennych rad delegacji ligi do Walki z Rasizmem

Warszawa, 13.4 (PAP) W dniu wczorajszym premier Osóbka-Morawski przyjął delegację Ligi do Walki z Rasizmem.

W dłuższej rozmowie delegacja poinformowała Premiera o zadaniach Ligi, do których przede wszystkim

należy zwalczanie wszelkich objawów nienawiści rasowych, narodowych i religijnych, oraz szerzenie wzajemnego zrozumienia i szacunku wśród ludzi, niezależnie od ich przynależności rasowej, narodowej czy religijnej.

Premier Osóbka-Morawski, podkreślając doniosłą rolę, jaką Liga powinna spełnić w Polsce, udzielił delegacji kilku cennych rad i wskazówek organizacyjnych.

## Trzesienie ziemi

London, 13.4 (PAP). Nadchodzą tu pierwsze wiadomości o silnym trzesieniu ziemi, które nawiedziło pld. Afrykę, Australię i N. Zelandię.

## Holendrzy zastapia Anglików

London, 13.4 (PAP) Na podstawie porozumienia brytyjsko-holenderskiego wojska brytyjskie będą stopniowo wycofywane z Indonezji w miarę, jak zastępować je będą wojska holenderskie.

## O przynależność Zagłębia Ruhry

### Z kongresu francuskich związków zawodowych

Paryż, 13.4 (PAP). Na kongresie francuskich związków zawodowych w Paryżu przemawiał wczoraj Louis Saillant.

Mówca oświadczył, że Zagłębie Ruhry musi być włączone do francuskiego organizmu gospodarczego,

na terenie zaś Zagłębia hitleryzm musi być doszczętnie wykorzeniony.

Omawiając głośną mowę Churchilla Saillant oświadczył, że związki zawodowe na całym świecie są przeciwko tworzeniu jakichkolwiek bloków państw.

Wyloniona na zebraniu delegacja udała się do siedziby premiera, nie wpuszczona zaś — siłą wtargnęła do wnętrza. Wyparci przez policję amerykańską z gmachu, delegaci udali się następnie do prywatnego mieszkania premiera. Nie zostali jednak i tym razem wpuszczeni do wewnątrz, zaś drugi sekretarz rządu odmówił

# Problem komunikacyjny w woj. Olsztynskim

## Tylko koleje mogą rozwiązać obecne trudności

Brak połączeń kolejowych między Olsztynem a miastami województwa sprawia, że podróżowanie przysparza dużo kłopotu, często staje się po prostu niewykonalne, a zawsze, jak dotychczas przynajmniej, bardzo uciążliwe i przykre.

Wprowadzone ostatnio połączenia autobusowe, zorganizowane tak przez PUS, jak i przez Dyрекcję Pocztową, nie rozwiązują zagadnienia komunikacyjnego, samochody są w okresie chłodów zbyt przewiewne.

Przywrócenie normalnego połączenia kolejowego, przynajmniej na ważniejszych odcinkach, staje się w tych warunkach koniecznością życiową.

Wiemy wszyscy, że kolejnictwo zrobiło wiele i to w warunkach niezwykle ciężkich i trudnych. Skoro jednak od ziemi Warmijsko-Mazurskiej wymaga się całkowitego rozwiązania zagadnień gospodarczych i osiedleńczych, skoro pragnie się prawie całkowitej samowystarczalności województwa w ramach gospodarki państwowej, to powiedzmy sobie szczerze, zadanie to zostanie wykonane dopiero wtedy, gdy ulegną zupełnej poprawie trudności komunikacyjne.

Jak wyglądają te trudności? Między liniami kolejowymi Olsztyn — Szczytno — Wielbark, a Olsztyn — Horszyn — Rastembork — Luczany —

Elk, w kierunku wschodnim jest pustka. Do Zadzborka, Pisz, Białej, Orzesza, Mikołajek i wielu innych miast można dostać się jedynie samochodem.

Rozprowadzenie osadników i repatriantów w tych warunkach napotyka na duże trudności. Mimo tych niesprzyjających okoliczności cel napewno zostanie osiągnięty, lecz ten krótki odcinek obrazuje dokładnie warunki, w jakich pracuje administracja.

A tak jest, niestety, w bardzo wielu powiatach. Te linie kolejowe, któreśmy dotychczas uzyskali, są dobrodziejstwem, lecz jest to zaledwie dziesiąta część tego, co należałoby zrobić.

Dla mieszkańców Mazurów i Warmii, którym rozwój gospodarczy tych ziem leży na sercu, ważniejszym zagadnieniem będzie połączenie między Braniewem a Ornetą, Olsztynem a Piszem, aniżeli Olsztynem a Warszawą. Doczekaliśmy się już dwóch pociągów na dobę do Warszawy, lecz pragniemy uruchomienia jednego chociażby do Pisz.

Pobudowanie mostów kolejowych, szczególnie jednak mostu w Czerwonce, oraz położenie torów kolejowych nie jest zadaniem, przerastającym siły PKP. Wierzymy, że odpowiednie czynniki dołożą starań, aby zagadnienie połączeń kolejowych rozwiązać jeszcze w tym roku. Od tego bowiem będzie zależało przyspieszenie rozwoju gospodarczego województwa i jego tak bardzo konieczna samowystarczalność.

Z. M.

## Przegląd prasy

### Bitwa o chleb

Rozpoczęta akcja siewna będzie wielkim egzaminem całego społeczeństwa. Wyniki jej zadecydują o sytuacji żywnościowej na cały przyszły rok.

«Głos Ludu» tegoroczną akcję siewną nazywa bitwą o chleb:

«Społeczeństwo musi nie tylko wykażać maksimum ofiarności we własnym, dobrze zrozumianym interesie, ale musi odeprzeć wszystkie zakusy tych ciemnych elementów reakcyjnych, które na każdym kroku chcą zakłócać normalny bieg życia zbiorowego. Jak i obecnie na terenach województwa lubelskiego i rzeszowskiego bandy NSZ-owskie starają się przeszkodzić w akcji siewnej. Dla nich głód jest sprzymierzeńcem, ponieważ rodzi niezadowolenie i niepokoje.

Wszystkie te trudności muszą być pokonane, ziarno musi być w sposób celowy i sprawiedliwy rozprowadzone. Traktory muszą na czas znaleźć się tam, gdzie mają przystąpić do pracy. Kolejnictwo musi również dopomóc w akcji siewnej przez sprawną i terminową dostawę materiałów pędnych i doprowadzenia traktorów i części zapasowych do miejsca przeznaczenia.

Złożoność i wielorakość akcji siewnej wymaga od wszystkich czynników, odpowiedzialnych za przyszłość kraju, poświęcenia całej uwagi jej przeprowadzeniu. W chwili obecnej jest to sprawa najważniejsza. W roku przyszłym nie może zagrazać nam głód. Z głodem rozprawić się musimy raz na zawsze w czasie tegorocznej wiosny. Jest to bitwa, którą musimy wygrać i którą wygramy».

## Niemcy pod kontrolą

### Plan produkcji przemysłowej Niemiec

W Berlinie ogłoszono szczegółowy plan organizacyjny niemieckiej produkcji przemysłowej. Plan ten ma na celu ostateczną likwidację przemysłu wojennego, pozostawia jednak duże możliwości produkcji towarów na potrzeby rynku wewnętrznego oraz na potrzeby eksportu.

### Zboże UNRRA dla Polski

UNRRA załadowała i wysłała w marcu do Polski 23.500 ton pszenicy, 6.700 ton mąki pszennej, 800 ton żyta, 500 ton mąki kukurydzianej, 3.400 ton owsa i 1.000 ton słodu.

### Stan siewów wiosennych

Według nadesłanych meldunków stan wykonanych prac siewnych przedstawia się następująco: woj. śląsko-dąbrowskie — 7.558 ha; woj. dolno-śląskie — 12.000 ha; woj. lubelskie — 15.000 ha; woj. krakowskie — 1.700 ha; woj. łódzkie — 1.500 ha.

### X sesja KRN

Posiedzenia plenarne X sesji KRN odbędą się w dn. 26 i 27 bm. z następującym porządkiem dziennym:

1. Zmiany w składzie posłów do K. R. N. i ślubowanie.
2. Expose Prezesa Rady Ministrów o sytuacji w kraju i pracach Rządu.
3. Projekt ust. skarbu, na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 1946 r.
4. Referat przew. Kom. Ekon. Rady Min. o planie inwestycyjnym.
5. Sprawozdanie Min. Spraw Zagr.
6. Projekt postępowania w głosowaniu ludowym.
7. Sprawozdania i wnioski komisji poselskich.
8. Zatwierdzenie dekretów Rządu.
9. Odpowiedzi na interpelacje poselskie.

## Doniosłe uchwały w zakresie lecznictwa społecznego

Na zjeździe dyrektorów i prezydentów Tymcz. Zarz. Ubezpieczalni Społecznych w Łodzi, uchwalono zwrócić się z apelem do Min. Pracy i Op. Społ. oraz do Min. Zdrowia o wydanie odpowiednich zarządzeń, dotyczących wprowadzenia obowiązku pracy lekarzy, dentystów i farmaceutów.

Zjazd zwrócił się do Min. Pracy

Przemysł metalowy ulegnie znacznym ograniczeniom. Roczna produkcja stali nie może przekraczać 5.800 tys. ton.

Rada kontroli postanowiła utrzymać roczną normę produkcyjną przemysłu samochodowego w Niemczech na 80 tys. wozów. Niezależnie od tego przewidziano wytwarzanie 4 tys. lekkich ciągników i 10 tys. motocykli.

W kolejnictwie przewidziano narazie remont lokomotyw. Natomiast ma być budowane rocznie 30 tys. wagonów towarowych i 1350 osobowych.

W górnictwie plan wydobycia węgla kamiennego ustalono na 155 mil. ton rocznie. Przemysł niemiecki w roku 1949 będzie mógł rzucić na rynek wewnętrzny niemal po 10 kg materiałów włókienniczych i po 2 pary obuwia rocznie na każdego mieszkańca.

Ogólnie biorąc, poziom produkcji przemysłowej Niemiec przekroczyć ma połowę stanu przedwojennego.

Ustalenie norm dla przemysłu niemieckiego ma charakter ramowy i określa jedynie górną granicę zdolności produkcyjnej. Realizacja planu może ulec pewnym zmianom w sensie organizacyjnym. (PAP).

## Winni są nieboszczycy

### Obrona Kaltenbrunnera w Norymberdze

Piąty z kolei zbrodniarz wojenny do czekał się dnia obrony przed Tryb. Międzynarodowym. Jest to Ernest Kaltenbrunner, zastępca Himmlera.

Kaltenbrunner został zastępcą Himmlera po zgładzeniu Heydricha w 1942 roku. W rok później stanął na czele SD (Niemieckiej Policji Bezpieczeństwa). Akt oskarżenia zarzuca m. in. okrutne traktowanie zarówno

jeńców wojennych, jak i więźniów cywilnych.

Obronca oskarżonego usiłuje udowodnić, że Kaltenbrunner, który przyjął na siebie pełną odpowiedzialność za fakty mu wiadome — w rzeczywistości wiedział bardzo mało, mimo, że był zastępcą Himmlera.

Tak na przykład obrona twierdzi, że Kaltenbrunner dopiero w 1943 r. dowiedział się od Himmlera, iż obóz w Oświęcimiu był obozem śmierci.

Kaltenbrunner zeznaje, że nie miał nigdy prawa skazywania na śmierć, prawo to przysługiwało jedynie Hitlerowi i Himmlerowi.

### Polacy powracają Niemcy odjeżdżają

Szczecin, 13.4 (PAP). Port szczeciński opuścił statek, wiozący 2.000 Niemców do Niemiec. Tegoż dnia do portu wpłynął statek «Bremen», przywożąc na swoim pokładzie 1.500 Polaków, powracających z Zachodu.

## Byle przetrwać 90 dni

### Prez. Truman o kryzysie żywnościowym

Nowy Jork, 13.4 (obsł. wł.) Prezydent Truman wygłosił przemówienie na temat światowego kryzysu żywnościowego i środków jego przezwyciężenia.

Truman stwierdził, że ostatnio sytuacja aprowizacyjna uległa pewnej poprawie, co pozwala optymistycznie patrzeć w przyszłość.

Jeżeli uda się światu pomyśleć przetrwać najbliższe 90 dni do nowych zbiorów, będziemy mieli szansę przełamania kryzysu.

Spadłe ostatnio w Indiach deszcze znacznie poprawiły widoki na pomyslny urodzaje. We Francji zbiorów zapowiadają się najlepsze od 10 lat, a w Ameryce urodzaj pszenicy jest pewny.

Natomiast b. dyr. gen. UNRRA Lehman, w przemówieniu swoim podzielił optymizm prez. Trumana, przewidując, że kryzys żywnościowy na świecie potrwa znacznie dłużej, że nowe zbiory nie zlikwidują go, że tylko długotrwały wysiłek wszystkich krajów może zapewnić ludzkości dostateczne środki wyżywienia.

### Rewizja traktatu persko-brytyjskiego

London, 13.4 (PAP). Rząd perski zwrócił się do rządu brytyjskiego z propozycją rozpoczęcia rozmów w sprawie rewizji traktatu persko-brytyjskiego z 1930 roku.

### Strajk w Palestynie rozszerza się

Jerozolima, 13.4 (PAP). Strajk pocztowców i pracowników radiowych rozszerzył się na całą Palestynę. Strajk ten ma charakter protestacyjny wobec brytyjskich utrudnień, wobec imigracji Żydów do Palestyny.

### Pierwszy ścigacz

W Gdansku spuszczone na wodę pierwszy ścigacz, dzieło powojennej pracy robotników i rzemieślników stoczni Marynarki Wojennej. (SAP)



## Na odbudowę Warszawy

Pracownicy sekretariatu Dyrekcji Lasów Państwowych z okazji imienin swego kierownika złożyli 550 zł. na odbudowę Warszawy. Kwota ta została przekazana do BOS-u.

## Handel

### w Wielkim Tygodniu

Starostwo Grodzkie komunikuje, że w niedzielę dnia 14 bm. wszystkie sklepy mogą być otwarte od godziny 13 do 18.

W tygodniu przedświątecznym sklepy spożywcze, masarnie, fryzjerie, zakłady fotograficzne do godz. 21.

Wszystkie inne za wyjątkiem restauracji, cukierni i t. p. do godz. 20.

W Wielką Sobotę, dnia 20, wszystkie bez wyjątku przedsiębiorstwa otwarte będą do godz. 18.

## Buty i nici na kartki

Wydział Aprowizacyjny Zarządu Miejskiego zawiadamia za naszym pośrednictwem wszystkie urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa, aby złożyły w Wydz. Apr. Zarządu listy imienne pracowników z naklejonymi na nich kuponami I kat. Nr 19 i 21 kart aprowizacyjnych na m. kwiecień, a to w celu otrzymania przydziału butów i nici.

## Przesuwamy

### wskazówki zegara

Uchwałą Rady Ministrów z dn. 28. III r. b. wyszło zarządzenie wprowadzające na terenie całego kraju czas letni z dniem 14 b.m.

W dniu dzisiejszym o północy wskazówki zegara należy przesunąć o 1 godz. naprzód.

## Dzisiaj wieczorem

### Teatr im. St. Jaracza

O godz. 19 komedia Bus Fekety'ego pt. „Jan”.

## Subskrybujemy Pożyczkę Odbudowy

Pracownicy umysłowi i fizyczni nie beda skrepowani normami

Jak nas poinformowano w prezydium Woj. Komitetu Pożyczki Odbudowy (PPOK) Centr. Zarząd Zw. Zaw. Prac. Skarbowych powziął uchwałę nie narzucania skarbowcom żadnych norm subskrybcyjnych, pozostawiając dobrej woli każdego pracownika określenie wysokości swego udziału w Pożyczce.

Zarząd Centralny Zw. Zaw. Skarbowców zalecił jedynie, aby ci pracownicy, którzy zarabiają ponad 3 tys. zł. miesięcznie z dodatkami wzięli udział w subskrypcji.

Uchwała ta, powzięta niewątpliwie

## Kolej wyjaśnia

Z zadowoleniem dowiadujemy się z Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w związku z naszą notatką „Miecz Damoklesa nad torem kolejowym”, że uszkodzone wagony, znajdujące się w wykopie na szlaku Santopy—Górowo są zabezpieczone nalożycie i zawaleniem się nie grożą.

# Siec wodociągowa, kanalizacyjna i gazowa obejmie wkrótce całe miasto

Z działalnością przedsiębiorstw miejskich łączy się bezpośrednio codzienne szare życie każdego mieszkańca miasta. Przedsiębiorstwa miejskie w Olsztynie — to przede wszystkim t. zw. urzędnicy użyteczności publicznej, które zabezpieczają każdego ognisku rodzinnemu korzystanie z wody, gazu i kanalizacji.

O obecnym stanie uruchomienia tych przedsiębiorstw i o planach dalszej ich odbudowy udzielił nam informacji dyrektor inż. B. Stolarczyk.

## Woda dla wszystkich

Siec wodociągowa, która dostarcza wodę do 1.400 domów mieszkalnych i zajętych przez biura, rok temu znajdowała się w stanie największego upadku. Zachodziła nawet obawa, że rozpoczęte w lecie r. ub. prace renowacyjne nie zostaną przed nadejściem zimy ukończone. Jednakże staraniem kierownictwa robót i zatrudnionego przy nich personelu udało się sieć uruchomić ostatecznie w dniu 6 listopada ub. r.

Mimo to pozostaje jeszcze wiele do zrobienia. Trzeba doprowadzić do porządku prawie całkowicie zdezastrowane studnie wodociągowe, zastąpić nowymi stare filtry, należy i to jak najprędzej, ustawić na stacji pomp silnik popędowy, bowiem cała praca tej stacji opiera się na sile dostarczanego prądu elektrycznego, który, niestety, często zawodzi.

— Dlatego uważam za konieczne wstawienie jak najprędzej do sali pomp motoru Diesla, pędzonego ropą, lub in. paliwem. Był swego czasu na stacji piękny motor Diesla 450 HP wraz ze wszystkimi mechanizmami, ale motor ten został, niestety, wywieziony. Zarząd Miejski robi starania, aby tę lukę uzupełnić i w niedalekiej przyszłości

starania te uwieńczone zostaną, prawdopodobnie, pomyślnym skutkiem.

Na przedłużeniu Al. Wojska Polskiego znajduje się rezerwowa stacja pomp, zupełnie niezależna od stacji czynnej obecnie.

Urządzenia studzien na tej stacji są w dobrym stanie, motory również, ale instalacje elektryczne zostały rozszabrowane. I tę stację również należy uruchomić, jako konieczną rezerwę dla wodociągów. Prace przygotowawcze zostały już podjęte i w najbliższym czasie, o ile tylko otrzymamy na to subwencje od państwa, stacja ta zostanie uruchomiona. Dopiero wówczas cała sieć wodociągowa zacznie pracować z gwarancją.

Olsztyn posiada około 1600 domów niezniszczonych, z tego nie włączono dotąd do sieci około 200. Domy te położone są wyłącznie na peryferiach i każdej chwili w miarę zgłaszania się interesantów są włączane. Ostatnio otrzymały wodę budynki na t. zw. Zielonej Górze.

Obecnie stacja pomp dostarcza miastu około 4.000 m. sześć. wody na dobę, a może podnieść tę ilość do 8.000 m. sześć. Prace przy opomowaniu ucieczki wody są w toku. Kierownictwo wodociągów dokłada starań, aby tę ucieczkę sprowadzić do minimum.

Wiele trudności Dyrekcji Wodociągów sprawia niedbałość tych abonentów, którzy nie przestrzegają przepisów korzystania z sieci i marnują wodę przez niedokręcanie kranów, lub odkręcanie ulicznych hydrantów.

## Kanalizacja

Urządzenia kanalizacyjne są w daleko lepszym stanie, niż wodociągo-

we. Wszystkie inżektory w liczbie 11 z wyjątkiem jednego są już uruchomione, ostatni zaś jest na ukończeniu.

Niestety, nie można powiedzieć tego o budynkach, które uległy zniszczeniu i czekają na odbudowę. Zachodzi konieczność renowacji budynków administracyjnych, jak również — dla oczyszczalni i ścieków. Odpowiednie projekty i kosztorysy są w opracowaniu, a roboty podjęte zostaną po otrzymaniu odpowiednich kredytów.

Należy na tym miejscu podkreślić, jak wielką szkodę wyrządzają niektoży z abonentów sobie samym i instytucji przez lekkomyślne lub nieświadome zanieczyszczanie zlewów, ustępów i studzien kanalizacyjnych najróżniejszymi odpadkami, jak szkło, popiół, szmaty, obierzyny od kartofli, skorupy od jajek i t. p.

Powoduje to zanieczyszczenie kanałów i zatrzymanie ścieków. Wówczas przestają działać inżektory, wskutek czego następują wylewy cieczy do piwnic i innych nisko położonych miejsc.

## Oświetlenie ulic gazem

W ostatnich czasach gazownia, jak wiadomo, przeszła na własność Zarządu Miejskiego. Fabryka jest w ruchu, pozostaje tylko odbudować wytwórnię pochodnych suchej destylacji węgla, mianowicie — amoniaku i innych przetworów.

Blisko jedna trzecia sieci rur gazowych w mieście jest uporządkowana i dostarcza gaz do 350 domów. Pozostaje niewłączonych do sieci około 1100 realności. Dyrekcja nie ustaje w pracy, aby zaopatrzyć wszystkich mieszkańców w gaz i to w możliwie najkrótszym czasie.

Oświetlenie ulic gazem napotyka na przeszkody głównie z powodu braku latarń, które prawdopodobnie zostały gdzieś wywiezione jeszcze przez Niemców. Zarząd Miejski czyni poszukiwania i należy przypuszczać, że dadzą one pozytywny wynik już w niedługim czasie. Gdyby jednakże to się nie udało, Zarząd Miejski postara się o uzyskanie ich w innych miastach, lub zakupi je.

Doprowadzenie do porządku tzw. stojaków, czyli słupów nie następuje większych trudności. Część ich pozostała na dawnych miejscach, uszkodzone wieszono do gazowni w celu dokonania napraw. Całkowitemu zniszczeniu uległa zaledwie nieznaczna ich część. (E1)



## SLUCHAMY RADIA

WARSZAWA I na fali 395,8 mtr.

Niedziela, 14 bm. 6:57 sygnał czasu i pieśń, 7:05 muzyka, 7:30 muzyka lekka, 8:00 dziennik, 8:25 muzyka z płyt, 9:00 nabożeństwo, 10:00 muzyka, 12:06 poranek symfoniczny, 13:30 „Niemcy po wojnie”, 13:40 audycja dla świetlic wiejskich, 14:00 audycja wojskowa, 14:40 teatr wyobraźni, 15:30 muzyka, 16:00 słuchowisko dla dzieci, 16:20 audycja dla młodzieży, 16:35 audycja, 17:00 podwieczorek przy mikrofonie, 18:15 „5 minut poezji”, 18:20 przegląd tygodnia, 18:30 tygodnik dźwiękowy, 18:45 „Podróż po świecie”, 19:05 „Uśmiech i piosenka”, 19:30 dziennik, 20:00 koncert, 20:50 „10 minut poezji”, 21:00 audycja dla Polaków zagr., 21:30 skrzynka poszukiwania, 22:00 „Uśmiech z Poznania”, 22:15 orkiestra tańeczna, 23:00 ostatnie wiadomości, 23:25 program na jutro, 23:35 skrzynka poszukiwania, 23:55 Hymn.

## Gmina Dywity znów na cenzurowanym

Wielu mieszkańców Likuz, wioski, położonej pod samym Olsztynem, pracuje w mieście. Żeby otrzymać miejskie karty aprowizacyjne muszą przedłożyć zaświadczenie, że nie ko-

rzystają z kartek w gminie.

Gmina Dywity odległa jest od Likuz o blisko 10 km. I oto ludzie wędrują do gminy po to, żeby bez zaświadczeń wracać do domu. Dlaczego? Oto dwa przykłady: w dn. 8 bm. wogóle nikogo w urzędzie gminnym nie było, w dn. zaś 9 bm. urzędował wprawdzie sekretarz, ale nie było pieczęci, bo... wójt zabrał ją ze sobą.

Zaiste—dziwne urzędowanie.

Równie dziwne historie dzieją się w gm. Dywity z aprowizacją Warmiaków. Otrzymali karty—z powodu opieszałości wójta, stwierdzonej przez Woj. Wydział Apr. i H. — ze znacznym opóźnieniem.

Obecnie zaś zmusza się Warmiaków do beznadziejnych spacerów po same przydziały.

W dniu 9 bm. mieszkańcom Likuz, na przykład, polecono udać się po przydziały aż do Starego Wartemborku (kilkanaście km. na pln.-wschód od Olsztyna, którą prowadzi droga). Tam dowiedzieli się, że produktów już nie ma. Polecono im udać się z kolei do Bronswału (kilka km na pln.-zachód od Olsztyna).

Tego dnia, oczywiście, nikt już do Bronswału zdążyć nie mógł.

Najwyższy czas, aby ktoś zainteresował się stosunkiem urzędu gminnego w Dywitach do Warmiaków i wogóle urzędowaniem tej gminy.

Wielu mieszkańców Likuz, wioski, położonej pod samym Olsztynem, pracuje w mieście. Żeby otrzymać miejskie karty aprowizacyjne muszą przedłożyć zaświadczenie, że nie ko-

rzystają z kartek w gminie. Gmina Dywity odległa jest od Likuz o blisko 10 km. I oto ludzie wędrują do gminy po to, żeby bez zaświadczeń wracać do domu. Dlaczego? Oto dwa przykłady: w dn. 8 bm. wogóle nikogo w urzędzie gminnym nie było, w dn. zaś 9 bm. urzędował wprawdzie sekretarz, ale nie było pieczęci, bo... wójt zabrał ją ze sobą.

## Kiedy otrzymamy kredyty na odbudowę

Według wiadomości z tychże źródeł przedpłata na poczet subskrypcji Pożyczki Odbudowy ma w naszym województwie przebieg pomyślny. W związku z kredytami na odbudowę i inwestycje, o które ubiegają się władze wojewódzkie i samorządowe w naszym województwie, dowiadujemy się, że analogiczne wnioski z całej Polski wejdą pod obrady plenum Rady Ministrów w drugiej połowie b. m., a co za tym idzie otwarcia większych kredytów na odbudowę spodziewać się należy nie wcześniej, niż w koncu kwietnia, lub pierwszej połowie maja.

# Filmy naukowe dla szkół

Prace Delegatury dla filmów kult.-oświatowych

W ramach «Filmu polskiego» w ub. m. utworzono w Olsztynie Delegaturę dla filmów kulturalno-oświatowych.

Zadaniem Delegatury jest organizowanie pokazów filmowych dla szkół, przy czym poważną pozycją są filmy o charakterze ściśle naukowym, które można wyzyskać, jako cenną pomoc przy nauczaniu poszczególnych przedmiotów.

Z minimalnych opłat, które są pobierane, od przyszłego sezonu będzie się produkowało filmy udźwiękowane i długometrażowe. Dąży się do tego, by każda szkoła otrzymała na własność aparat filmowy i aparat dla wyświetlania przezroczy.

Ta pożyteczna akcja cieszy się poparciem władz szkolnych i nauczycielstwa. Zwróciły też na nią baczną uwagę Związki Zawodowe, organizując seanse filmowe dla swoich członków. Praca Delegatury jest stopniowo rozszerzana i na powiaty naszego

województwa.

Należy życzyć, aby Delegatura zwalczyła wszelkie, piętrzące się trudności i zasłużyła sobie na uznanie szerokich warstw społeczeństwa, a przede wszystkim młodzieży.

(per)

BLAWAT — GALANTERIA  
„ROMA“  
CENY NISKIE  
OLSZTYN, KRZYWA 23  
(obok kina „Mazur“)

## „Wieczna“ zapalka pozbawi kłopotów palaczy

Cały świat zostanie zalany wkrótce „wiecznymi“ zapalkami, których można będzie używać kilka tysięcy razy.

Wynalazek ten polega na tym, że główka zapalki zrobiona jest nie z siarki i fosforu, jak w zwykłej zapalce, lecz ze specjalnych chemikaliów. Po zapaleniu nie spala się ona całkowicie. Ubywa jej jedynie cieniutka warstwa. Zapalkę gasi się i można ją zapalać na nowo.

Wynalazek ten znany był już kilkanaście lat temu, a w Szwajcarii i Holandii przystąpiono nawet do produkcji „wiecznych“ zapalek. Jednak wielkie światowe koncerty zapalczone zawarły porozumienie i wykupiły patenty „wiecznej“ zapalki, żeby nie dopuścić do jej produkcji.

Na skutek skargi wniesionej przeciw tym koncernom, oddział „antitrustowy“ sądu w Nowym Jorku wydał wyrok, mocą którego patenty wyrobu „wiecznej“ zapalki będą udostępnione wszystkim. Koszt takiej zapalki wyniesie od 15 do 25 centów. (PAP)

## Kurs przodowników oświatowych

Pożyteczna inicjatywa Kuratorium Szkolnego

Od dnia 6 bm. do 16 bm. odbywa się w Olsztynie kurs przodowników oświatowych, zorganizowany przez Wydział Oświaty i Kultury Dorosłych Kuratorium Szkolnego okręgu Mazurskiego.

W kursie powyższym bierze udział młodzież obu płci, reprezentująca wszystkie organizacje młodzieżowe woj. olsztyńskiego.

Celem kursu jest zaznajomienie uczestników z różnymi zagadnieniami oświaty dorosłych, a w szczególności z formami czytelnictwa samokształcenia.

W dniu wczorajszym uczestnicy kursu zwiedzili naszą redakcję i zapoznali się z techniką pracy drukarskiej.

## W walce z durem plamistym

Na terenie woj. olsztyńskiego Nadzwyczajny Komisarjat do Walki z Epidemiami uruchomił punkty zwalczania wszawicy przy pomocy proszku DDT. Punkty stałe znajdują się w każdym ośrodku zdrowia i przy szpitalach.

Proszkiem tym pracują wszystkie komórki sanitarne punktów etapowych

PUR-u. Poza tym Powiatowe Biuro Rolne tworzy 10 gminnych opylarni w powiecie olsztyńskim.

Nadzwyczajny Komisarjat (Olsztyn, Warszawska 85) chętnie zgadza się na tworzenie opylarni DDT przez wszelkiego rodzaju organizacje i instytucje. W akcji tej liczy zwłaszcza na organizacje młodzieżowe, które zwykle wykazują dużo entuzjazmu w służbie społecznej.

Organizatorom stawiane są dwa tylko warunki: podanie w N. K. adresu opylarni, oraz składanie w ostatnim dniu miesiąca sprawozdania z jej działalności.

Proszek DDT w walce z durem plamistym jest niezawodny. Każda wesz, która zetknęła się z nim musi zginąć. W 4-milionowej armii amerykańskiej, działającej w Europie, było zaledwie 5 przypadków duru plamistego. I to właśnie dzięki proszkowi DDT.

Cudowny ten środek jest poza tym pozbawiony przykrych woni i barwy, oraz nie niszczy odzieży. Należy przeto przypuszczać, że użycie proszku DDT rozpowszechni się na terenie naszego województwa bez trudności, stawiając skuteczną tamę szerzeniu się epidemii duru plamistego.

## OGLOSZENIE

Woj. Wydz. Aprow. i Handlu w Olsztynie zawiadamia, iż w m-cu kwietniu br. będą wydawane paczki UNRRA na kuponiki: 1, 2, 17 z kart zaopatrzenia kwietniowych kat. I.

Upoważnieni do otrzymania wspomnianych paczek UNRRA są: pracownicy państw. urzędów I i II instancji, samorządowi, pocztowi, nauczyciele, prac. ubezpieczalno-społecznych, prac. przemysłu energetycz., drzewnego, prac. inst. społecznych (poza centralnymi), traktorzyści, personel szpitalny.

Na kuponiki Nr. 1, 2, 17 posiadacze zamiast paczki UNRRA mogą pobrać przewidziane na nie konserwy mięsne, cukier i olej.

Zagubienie jednego z powyższych kuponów spowoduje nie wydanie paczki UNRRA. Paczki UNRRA będą wydawane w następującej kolejności:

1. m. Olsztyn
2. powiaty

W związku z powyższym instytucje i zakłady pracy na terenie m. Olsztyna niezwłocznie przedstawia wykazy imienne swych pracowników poparte wspomnianymi kuponikami naklejonymi na kartach do tut. Wydz. A. i H. celem sporządzenia rozdzelnika paczek UNRRA.

Termin realizacji wydania paczek UNRRA oraz ceny zostaną ogłoszone w najbliższych dniach.

Za Wojewodę  
Naczelnik Wydziału  
(Emela Bronisław)

497-1

## Przetarg nieograniczony

Zarząd Miejski m. Olsztyna ogłasza przetarg na odbudowę sieci tramwajowej na trasie od Placu Wolności do pętlicy przy koncu Al. Wojska Polskiego.

Odbudowę remizy tramwajowej, położonej bliżej tunelu przy Aleji Wojska Polskiego z całkowitą instalacją elektryczną, wodociągowo-kanalizacyjną i odbudową odgałęzienia linii tramwajowej z Al. Wojska Polskiego do tej remizy.

Remontu kapitalnego wozu motorowego Nr. 3 i remontu kapitalnego wozu roboczego — platformy.

Kosztorysy ofertowe zainteresowani mogą otrzymać w gmachu Ratusza Wydział Techniczny, pokój 88. Oferty należy składać do dnia 24 kwietnia 1946 r. w zalakowanych kopertach z tym, że otwarcie ofert nastąpi dnia 24 kwietnia, o godz. 12, w gabinecie Prezydenta Miasta.

Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, ewentualnie unieważnienia przetargu, nie podając motywów.

Przy składaniu oferty oferent składa wadium w wysokości 2,5 proc. od sumy zaofiarowanej. Instytucje państwowe od składania wadium są zwolnione.

Prezydent m. Olsztyna  
(-) T. Pałucki.

498-1

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski  
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Spółem“ w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMBRATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorki otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolporterskich. Z przyczyn technicznych w niedzielę pismo narazie nie wychodzi.



Niedziela na boiskach

Na stadionie przy Al. Wojska Polskiego ujrzymy ciekawy mecz piłkarski między ZZK Ostród i KK Olsztyn. Spotkanie ma charakter rewanżowy, gdyż pierwsze zakończyło się, jak wiadomo, porażką drużyny olsztyńskiej 2:5.

Początek meczu o godz. 13. Na tym samym stadionie, o godz. 15 rozegrany zostanie drugi mecz między MKS „Warmia“ i 11 p. Olsztyn. Wstęp na oba mecze 20 zł. ulgowe 10 zł.

O godz. 16 na boisku WOP przy ul. Artyleryjskiej KS „Spółem“ spotka się z WKS „Pocisk“. Mecz zapowiada się interesująco, gdyż obie drużyny mają poza sobą zwycięstwa nad MKS.

Mecz piłkarski poprzedzi sztafeta 4x100, w której wezmą udział gracze obu klubów. T. A.

## OGLOSZENIA DROBNE

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną nr. L. P. 1 z RKU na nazwisko Cholewa Michał urodz. 28. 8. 1912 r. w Chosłowacji w miejscowości Hnojmo. (496-1)

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną wydaną przez RKU Ostrów Mazowiecki na nazwisko Luszczyński Kazimierz. (496-1)

HURTOWNIA Galanterijna Feliks Asa, Łódź, Nowomiejska 5, tel. 156/15, poleca niskich cenach w dużym wyborze galanterii drobnej oraz bieliznę damską i męską. (498-1)

SAMODZIELNA buchalterka - bilansistka poszukuje pracy dorywczej w godz. rannej lub popołudniowych. Specjalności: prowadzenie księgowości hurtowni i sklepowej. Zgłoszenia pisemne do „Wiadomości“ pod „Buchalterka“. 492-1

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę ewidencyjną wydaną przez P. U. R. w Wilnie, kartę rejestracyjną wydaną przez R. K. Olsztynie na nazwisko Jastrzębski Wacław urodz. 22. III. 1914 r. w Wilnie. (491-1)

POSZUKUJE syna Henryka Szwałkowskiego. Ktośby wiedział o poszukiwanym proszę o wiadomości. Ostród, ulica Słowackiego 57. Szwałkowski Michał. (490-1)